

Úloha č. 1: Sme súčasťou prírody

Človek je súčasťou prírodného prostredia, avšak nestojí na vrchole pomyselných pyramídy, ako si niektorí myslia. V prírode je všetko so všetkým prepojené a vymiznutie jedného živočíšneho druhu môže spôsobiť, že to negatívne ovplyvní aj nás. Naučte sa preto vnímať prírodu vo vašom okolí a všimajte si, ako sa jej darí. **Vyberte sa von a splňte nasledovné úlohy:**

1. POPRECHÁDZAJTE SA PO OKOLÍ A POMENUJTE VÔNE, KTORÉ CÍTITE. KTORÁ Z NICH JE NAJKRAJŠIA?

Vône, ktoré cítim:

Najkrajšia je:

2. NÁJDITE NIEČO OKRÚHLE, ČO PATRÍ DO ŽIVEJ PRÍRODY.

3. POČÚVAJTE SPEV VTÁKOV A SNAŽTE SA HO NAPODOBNIŤ.

4. NÁJDITE ZAUJÍMAVÝ PRÍKLAD NEŽIVEJ PRÍRODY.

5. VYTVORTE NAPÁJADLO PRE HMYZ.

6. NÁJDITE SEMIAČKO, KVET A PLOD.

7. NÁJDITE DVA RÔZNE PREDMETY, KTORÉ ZAČÍNAJÚ NA ROVNAKÉ PÍSMENO.

Na záver odpovedajte na nasledovné otázky:

Je samozrejmosťou, že sa okolo nás nachádzajú predmety, ktoré sme našli? Čo ovplyvňuje ich prítomnosť?

Ako je potrebné sa správať, aby sme podobné predmety našli aj o rok?

Čo to pre nás bude znamenať, ak podobné predmety o rok nenájdeme?

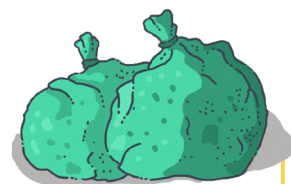

Úloha č. 2: Odpadnete z odpadu?

Odpadom sme zahltení a ak chceme, aby ho po nás zostávalo na planéte čo najmenej, neostáva nám nič iné, ako predchádzať jeho vzniku. Príkladom je nakupovanie bezobalových produktov, nosenie si vlastných tašiek, šetrné využívanie vecí a pod. Pri odpade, ktorý vytvoríme, je zas dôležitá jeho dôkladná separácia alebo vhodné zneškodnenie. Najhorším scenárom je, ak odpad skončí na skládke odpadu, kde sa rozkladá desiatky až stovky rokov.

Nájdite v osemšmerovke nasledovné slová a zistite príklad vhodného zneškodňovania odpadu:

PLASTY	SECOND HAND	AUTOBATÉRIE	VRATNÉ OBALY	LIEKY
ZMESOVÝ ODPAD	STAVEBNÝ ODPAD	ELEKTROODPAD	MOBILY	
PAPIER	UPCYKLING	OLEJ	GUMA	
SKLO	OBALY	ŠUPY	LISTY	
KOMPOSTÉR	BATERKY	PNEUMATIKY	ZOŠITY	

P	L	A	S	T	Y	B	A	T	E	R	K	Y	V	C
U	P	C	Y	K	L	I	N	G	U	M	A	E	M	S
E	Z	M	E	S	O	V	Ý	O	D	P	A	D	E	N
D	A	P	D	O	O	R	T	K	E	L	E	C	T	Á
R	Ň	A	L	E	I	R	É	T	A	B	O	T	U	A
P	N	E	U	M	A	T	I	K	Y	N	B	L	CH	S
A	J	T	Y	L	I	B	O	M	D	I	A	I	E	Ž
R	E	I	P	A	P	S	P	H	A	Ľ	L	S	U	J
Z	O	Š	I	T	Y	E	A	Š	U	P	Y	T	O	O
Y	L	A	B	O	É	N	T	A	R	V	D	Y	P	L
Y	K	E	I	L	D	R	É	T	S	O	P	M	O	K
A	D	D	A	P	D	O	Ý	N	B	E	V	A	T	S

Úloha č. 3: Pestujte udržateľne

Pestujete si potraviny aj doma? V rámci udržateľnosti je mimoriadne dôležitá aj potravinová sebestačnosť, to znamená, aby sme potraviny nemuseli dovážať, ale dokázali ich vypestovať u nás na Slovensku. S tým súvisí aj vhodná starostlivosť o pôdu, využívanie ekologických hnojív a pri prácach na poli dbať aj o biodiverzitu (rôznorodé rastliny, ponechanie úkrytov pre hniezdiace vtáky). Samozrejmosťou by malo byť aj polievanie rastlín zachytenou dažďovou vodou a nie pitnou vodou z vodovodu.

Zasadte si semienka nejakej rastliny, ktorá vám chutí a snažte sa využiť udržateľný prístup. Namiesto plastových kvetináčov využite napríklad kartónové obaly od vajčiek. Pôdu môžete zúrodniť vlastným kompostom a možno sa vám podarí vybudovať si aj záchytnú nádobu na dážď. Na hodnotenie nám zašlite opis vášho riešenia podporujúceho udržateľnosť.

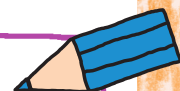
Úloha č. 4: Superpohon

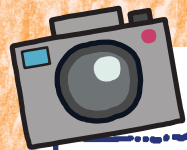

Viete o tom, že baterky treba oddelovať od ostatného odpadu? Zistite prečo a zároveň vysvetlite, aký to má súvis s udržateľnosťou. **Urobte vo vašej škole zbierku starých bateriek a odovzdajte ich na správnom mieste. Ako súčasť zbierky si vyrobte aj plagát venovaný riešeniam podporujúcim udržateľnosť v súvislosti s baterkami.** Trošku vám poradíme. Zamyslite sa napríklad nad nabíjacími baterkami.

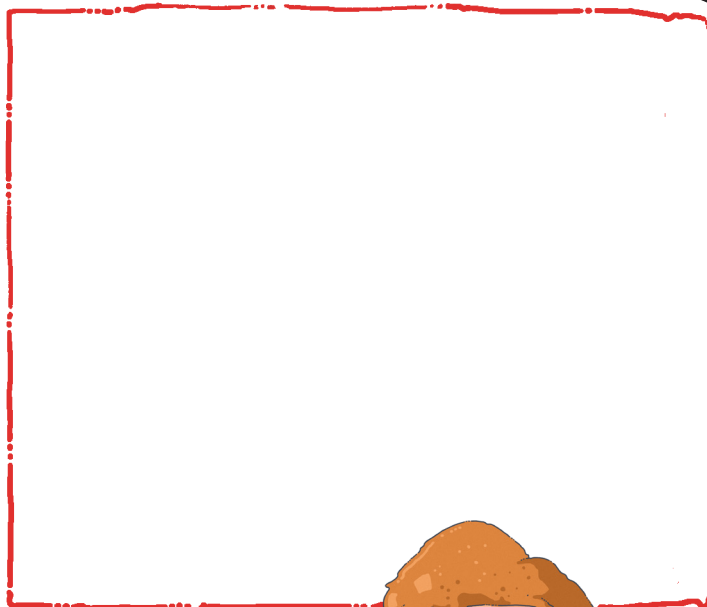
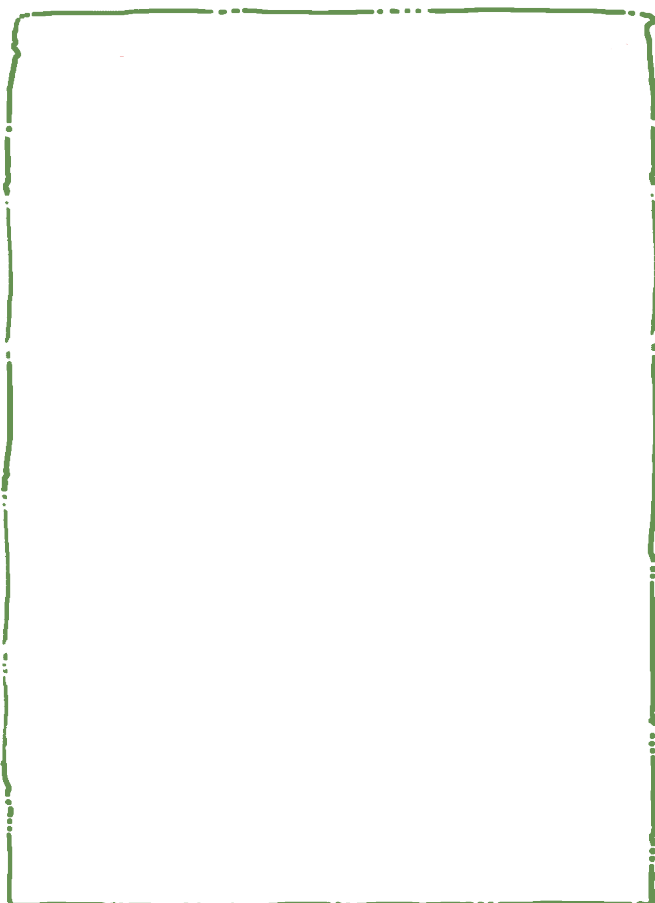
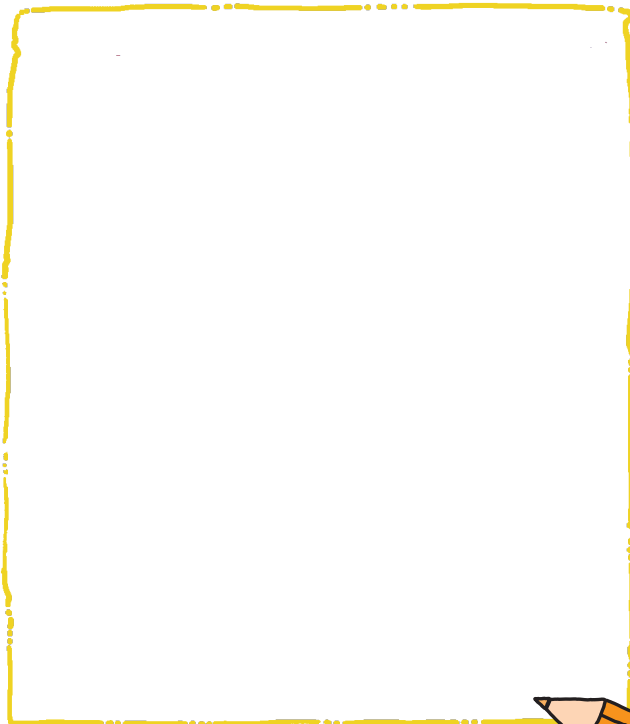
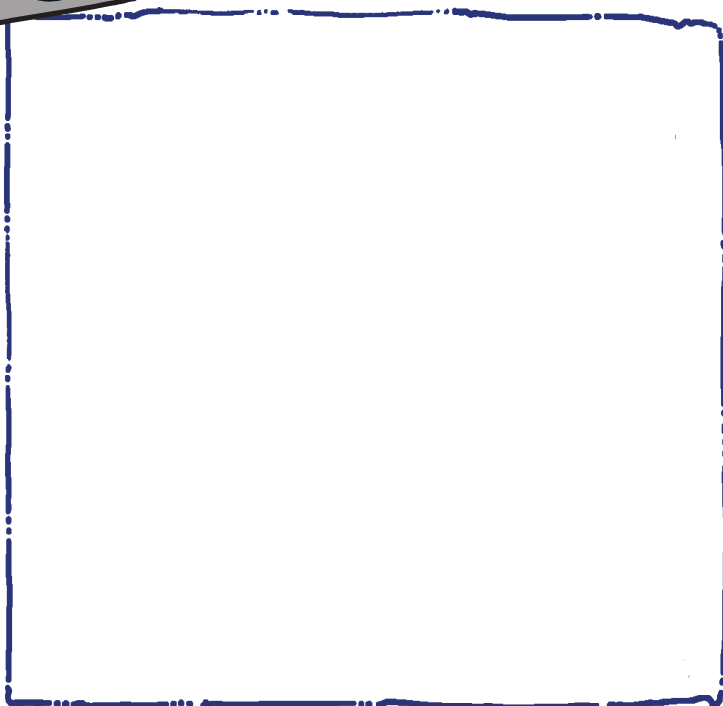
Úloha č. 5: Toto už pochopí naozaj každý

Koľko už toho bolo zverejneného a stále to nerobíme správne. Stále sa v košoch na zmesový komunálny odpad nájdu veci, ktoré mohli byť vytriedené a vhodene do nádoby s plastami alebo papierom. **Vytvorte jasný fotonávod pre aspoň 4 veci s postupom, ako ich treba separovať. Ak je to možné, inšpirujte sa nakuknutím do čierneho smetného kontajnera. Ideálne, ak si vyberiete predmety, ktoré sú zložené z viacerých druhov odpadu (napríklad papierové vrečko s plastovým okienkom). Ak nemáte k dispozícii fotoaparát (mobil s fotoaparátom), návod môžete aj nakresliť.**

NÁKRES ALEBO FOTO:

Úloha č. 6: Ekotest

Správate sa udržateľne? Odpoveď nájdete v našom ekoteste. Otázku číslo 9 a odpovede k nej si vytvorte vlastné. Dodržte však pravidlo, aby sa odpovede stupňovali smerom k udržateľnosti.

	A	B	C
1. Ak si mám v obchode vybrať, tak si kúpim:	<i>džús so slamkou</i>	<i>veľké balenie nápoja v plastovej fľaši</i>	<i>sirup v sklenenej fľaši</i>
2. Jedlo do školy si balím:	<i>do servítky a igelitového vrečka</i>	<i>do papierového vrečka</i>	<i>do krabičky</i>
3. U nás doma umývame riad:	<i>pod neustále tečúcou vodou z vodovodu</i>	<i>v napustenom umývadle alebo vaničke</i>	<i>v umývačke riadu</i>
4. Letáky do schránky:	<i>odoberám a beriem si aj ďalšie v obchode</i>	<i>čiastočne využijem a zvyšok vyhodím do koša</i>	<i>ponuku si pozriem na internete alebo v mobilnej aplikácii</i>
5. Oblečenie, ktoré nenosím:	<i>vhadzujem do zmesového kontajnera</i>	<i>čiastočne využijem ako napríklad handru a zvyšok vyhodím</i>	<i>posúvam niekomu, kto ho chce</i>
6. Kúpiť si oblečenie zo secondhandu alebo na burze je pre mňa:	<i>nočnou morou</i>	<i>prípustná alternatíva</i>	<i>samozrejmosťou</i>
7. Pri kúpe nových vecí:	<i>si vyberám vždy najlacnejšiu alternatívu</i>	<i>si všimam informáciu, kde boli vyrobené</i>	<i>zohľadňujem ich vplyv na prírodu</i>
8. U nás doma:	<i>je pustený skoro stále televízor, aj keď ho nikto nepozerá</i>	<i>zhasíname svetlo, ak v miestnosti nikto nie je</i>	<i>dbáme na to, aby sme šetrili elektrickou energiou</i>
9.			

Pri každej otázke vyfarbíte políčko s vašou odpoveďou. Políčka v stĺpci A vyfarbujte **červenou farbou**, v stĺpci B **žltou farbou** a v stĺpci C **zelenou farbou**. Ktorá farba prevláda?

Úloha č. 7: Magické sklo

Pred nástupom plastov sa nápoje vrátane mlieka či jogurtov predávali najmä v sklenených fľašiach či pohároch. Takmer všetky fľaše sa vracali - zálohovali. Dnes sa už v sklenených fľašiach predáva oveľa menej druhov nápojov a nie všetky typy fliaš sú vratné. Sklo pritom patrí medzi najlepšie recyklovateľný odpad, pri ktorom sa dá ušetriť veľmi veľa energie a surovín na výrobu nového skla (napr. povrchovo ťažené sklárske piesky). Sklo sa považuje aj za najzdravší obal, keďže nereaguje so žiadnou látkou a neuvolňuje sa do potravín. Ak sa teda rozprávame o udržateľnosti, sklo hrá v tejto téme výraznú úlohu.

Porozmýšľajte, aké sú výhody a nevýhody skla. Svoje tvrdenia zapíšte do tabuľky.

VÝHODY:	
NEVÝHODY:	

Na záver napíšte 3 dôvody (použite vety, nie odrážky), prečo je lepšie využiť výrobok zo skla oproti podobnému výrobku z plastu či papiera.

© Copyright Strom života, o.z., 2022.

Všetky práva vyhradené. Kopírovanie, znovupublikovanie alebo rozširovanie ktorejkoľvek časti materiálu je bez súhlasu autora nezákonné.

www.stromzivota.sk

Enviropátračku finančne podporila spoločnosť Danucem Slovensko a.s.
Ďakujeme.